

דרך הכסף - הכשרה פיננסית לצעירים נוער עובד - זכויות וחובות

הכנה לחידון - עיקרי זכויות וחובות נוער עובד:

גיל העסקה

- העסקת בני נוער במשך שנת הלימודים, מותרת רק מגיל 15.
- העסקת בני נוער בחופשת הקיץ, מותרת מגיל 14 ובתנאי שהעבודה אינה כרוכה במאמץ פיזי גדול.

שעות עבודה

- אין להעסיק בני נוער ביום המנוחה השבועי (בהתאם לדתם). אם העסיקו אתכם בשבת, מגיע לכם 150% מהשכר לשעה, על כל שעת עבודה.

עד גיל 16:

- יום עבודה לא יעלה על 8 שעות. סה"כ עד 40 שעות בשבוע.
- יום העבודה לא יחל לפני 08:00 וצריך להסתיים עד 20:00.

בגילאי 16-18:

- יום עבודה לא יעלה על 9 שעות. סה"כ עד 40 שעות בשבוע.
- יום העבודה לא יחל לפני 06:00 וצריך להסתיים עד 22:00. מעבר לשעות אלו נדרש היתר מיוחד.

זכויות שונות

- **הפסקה** - נער העובד 6 שעות לפחות ביום, זכאי להפסקה של 45 דקות, מתוכן לפחות חצי שעה הפסקה רצופה. ההפסקה היא בדרך-כלל על חשבון הנער ולא על חשבון המעסיק.
- **שכר המינימום לנוער עובד** - זהו הסכום המינימלי שכל מעסיק מחויב לשלם לנוער עובד. תעריפי שכר מינימום משתנה בהתאם לגיל.
- **הוצאות נסיעה** - המעסיק מחויב לשלם החזר הוצאות נסיעה, ממקום המגורים אל מקום העבודה ובחזרה (עד סכום מקסימלי המשתנה מעת לעת).
- על המעסיק לשלם עבור **תקופת "התלמדות" או תקופת "ניסיון"**, וכן עבור "ימי הכנה" או "ישיבות עבודה", כאילו היו אלו ימי עבודה רגילים.
- **קנסות ועונשים** - אין להטיל על בני נוער קנסות או עונשים כספיים (גם אם נער שבר בטעות כלי של המעסיק).

דרך הכסף - הכשרה פיננסית לצעירים נוער עובד - זכויות וחובות

- אין להעסיק בני נוער בעבודות מסוכנות (עבודה עם מכשירים או מכונות מסוכנות, עבודה עם חומרים כימיים או ביולוגיים מסוכנים). לנערים עד גיל 18 אסור לעבוד עבודה פיזית מאומצת הכרוכה בהרמת משאות כבדים.
- **רישום שעות העבודה** - חובה על המעסיק לרשום כל יום את שעות העבודה של הנער. מומלץ לנער עובד לערוך רישום מדויק של תאריך העבודה, שעות התחלה וסיום ומשך ההפסקה. מומלץ גם להחתים את המעסיק על הרישום.
- **חוק הודעה לעובד** - על פי "חוק הודעה לעובד" על המעסיק למסור לעובד חדש דף המפרט את הזכויות והחובות של העובד במסגרת העבודה, תאריך תחילת העבודה, ההמשך הצפוי של תקופת העבודה, גובה השכר לשעה, שעות העבודה, עיקרי התפקיד, שם הממונה הישיר ופרטי המעסיק. הודעה זו יש למסור תוך שבוע מתחילת העבודה (לבני 18 ומעלה אפשר למסור את ההודעה תוך חודש).
- את שכר העבודה יש לשלם לכל המאוחר עד ה-10 לחודש הבא. מעבר לכך הדבר נחשב כהלנת שכר וניתן להגיש תביעה נגד המעסיק.

פנקס עבודה

החוק מטיל על בני נוער להוציא פנקס עבודה בלשכת התעסוקה, כתנאי להעסקתם. לצורך קבלת פנקס העבודה, עליכם להציג בפני פקיד לשכת התעסוקה את הפריטים הבאים: אישור רפואי מרופא המשפחה, 2 תמונות ותעודת זהות שלכם או של מבוגר שאתם רשומים בתעודה שלו. הוצאת הפנקס אינה כרוכה בתשלום.

ניכויים

- המעסיק מחויב לשלם ביטוח לאומי עבור הנער ולא להוריד סכום זה משכרו (סעיף זה יופיע בתלוש השכר כניכוי לביטוח לאומי).
- מס הכנסה - על הנער למלא טופס 101 למס הכנסה, בו הוא מדווח על פרטיו האישיים. עובד שעובר את הסכום המקסימלי המפורסם בחוק צריך לשלם מס הכנסה במסגרת השכר, אבל אל דאגה, מדובר בחישוב שנתי ולכן רוב בני הנוער אינם משלמים מס.
- נער משלם מס בריאות רק אם הכנסתו החודשית עולה על סכום של כ-2000 ₪ (הסכום עשוי להשתנות מעת לעת).

